

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 lutego 2021 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych – I Oddział w Ł. odmówił M. T. prawa do zasiłku chorobowego za okres od 1 lutego 2021 r. do 25 lutego 2021 r.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 12 sierpnia 2021 r. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi - X Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie M. T. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych II Oddziału w Ł. z dnia 18 lutego 2021 r.

Powyższe orzeczenie zapadło w oparciu o następujące ustalenia faktyczne:

M. T. był zatrudniony na podstawie umowy o pracę w (...) spółce z o.o. do dnia 31 stycznia 2021 r. Od 1 stycznia 2021 r. wnioskodawca zawarł z (...) spółką z o.o. umowę cywilnoprawną, która nie została rozwiązana do dnia 31 stycznia 2021 r. Na podstawie tej umowy wnioskodawca wykonywał prace fizyczne w markecie.

W okresie od 1 lutego 2021 roku do 25 lutego 2021 roku M. T. przebywał na zwolnieniu lekarskim. W okresie orzeczonej niezdolności do pracy wnioskodawca nie wykonywał pracy na rzecz (...).

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Rejonowy uznał, iż wniesione odwołanie i podniesione w jego ramach żądanie przyznania prawa do zasiłku chorobowego za okres od 1 lutego 2021 r. do 25 lutego 2021 r. nie zasługują na uwzględnienie

Sąd Rejonowy podniósł, iż zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej, zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy kontynuuje działalność zarobkową lub podjęła działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby.

W ocenie Sądu I instancji zasiłek chorobowy przysługuje w razie niezdolności do pracy spowodowanej chorobą, a więc jego funkcja substytutu zarobku polega na zabezpieczeniu środków niezbędnych do utrzymania w okresie trwania choroby; taką zasadniczą funkcję spełnia zasiłek chorobowy w okresie trwania tytułu ubezpieczenia chorobowego; prawo do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia jest natomiast wyjątkiem od ogólnej zasady przysługiwania prawa do zasiłku chorobowego w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego; odwołanie się do funkcji i celu prawa do zasiłku chorobowego, udzielanego po przekroczeniu okresu objętego składką, pozwala na stwierdzenie, że w kontekście ogólnych zasad nabywania prawa do zasiłku chorobowego, jest on świadczeniem wyjątkowym, przysługującym tylko osobom nie podlegającym ubezpieczeniu, i to z tytułu zdarzeń nie objętych ryzykiem ubezpieczenia chorobowego; ryzyko, które ustawodawca zdecydował się finansować bez ekwiwalentu w składce, zostało ogólnie ujęte jako niezdolność do pracy po ustaniu tytułu ubezpieczenia i przy tym podlega szczególnie określonymu reżimowi przesłanek, kiedy zasiłek chorobowy po ustaniu tytułu ubezpieczenia społecznego, nie przysługuje – wskazanych w art. 13 omawianej ustawy.

Sąd meriti zważył, że po ustaniu pracowniczego zatrudnienia wnioskodawca kontynuował wcześniej zawartą umowę cywilnoprawną z firmą (...), a zatem posiadał tytuł do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym z tytułu tej umowy; zgłoszenie do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego skutkowałoby przyznaniem wnioskodawcy prawa do zasiłku chorobowego z tytułu umowy zawartej z firmą (...), lecz wnioskodawca nie został zgłoszony do takiego ubezpieczenia.

Odnosząc się do zarzutów zgłoszonych przez pełnomocnika wnioskodawcy w załączniku do protokołu rozprawy z dnia 10 sierpnia 2021 r. Sąd a quo wskazał, że niekiedy zdarza się, że pomimo zawarcia np. umowy zlecenia lub też zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych z tytułu działalności gospodarczej, czynności te nie są poprzedzone wykonywaniem jakiegokolwiek pracy; wówczas takie zgłoszenie pozostanie bez wpływu na prawo do zasiłku

chorobowego po ustaniu pracowniczego ubezpieczenia społecznego, bowiem tytuł ubezpieczenia powstaje w wyniku faktycznego podjęcia działalności zarobkowej, a nie zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych, które ma charakter techniczny; brak jest natomiast w tej sprawie podstaw do przyjęcia, że umowa zlecenia zawarta z (...) nie była nigdy wykonywana, co skutkowałoby przyjęciem, że nie może ona stanowić tytułu do objęcia wnioskodawcy ubezpieczeniem społecznym, w tym dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym.

Sąd Rejonowy podniósł, że rzeczywiste kontynuowanie działalności zarobkowej nie jest równoznaczne z wykonywaniem czynności zarobkowych w okresie zwolnienia lekarskiego; chodzi tu o sytuacje, gdzie umowa była faktycznie wykonywana przed wystąpieniem niezdolności do pracy i nie została rozwiązana przez strony, zaś okoliczność, że w spornym okresie wnioskodawca z powodu choroby rzeczywiście nie wykonywał żadnych czynności wchodzących w zakres umowy zawartej z (...) pozostaje bez znaczenia dla rozstrzygnięcia sporu; wnioskodawca nie przeczył, że umowa z firmą (...) była faktycznie wykonywana (przed wystąpieniem niezdolności do pracy), a zatem stała się ona tytułem do objęcia ubezpieczeniem społecznym.

Reasumując Sąd I instancji stwierdził, że wnioskodawca nie nabywa prawa do zasiłku chorobowego po ustaniu z dniem 31 stycznia 2021 r. pracowniczego zatrudnienia, bowiem posiadał wówczas inny tytuł do objęcia ubezpieczeniem społecznym – tj. zatrudnienie w oparciu o umowę cywilnoprawną z firmą (...); z tytułu tej ostatniej umowy wnioskodawca również nie może otrzymać zasiłku chorobowego, bowiem nie zgłosił się do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego.

Wnioskodawca reprezentowany przez zawodowego pełnomocnika złożył apelację od powyższego orzeczenia, zaskarżając je w całości.

Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił naruszenie przepisu art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa poprzez jego niewłaściwą interpretację polegającą na przyjęciu przez Sąd I instancji, iż powód nie spełnia kryteriów tam określonych oraz przyjęciu, że fakt posiadania aktywnej umowy zlecenia oznacza, iż kontynuuje on działalność zarobkową która stanowiącym tytuł do dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego.

Mając na uwadze powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uwzględnienie odwołania oraz zasądzenie na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego za postępowanie przed Sądem I i II instancji.

Sąd Okręgowy w Łodzi zważył co następuje:

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 1999 roku o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa (Dz.U. z 2021r. poz. 1133 ze zm.) zasiłek chorobowy z tytułu niezdolności do pracy powstałej w czasie trwania ubezpieczenia chorobowego, jak i z tytułu niezdolności do pracy powstałej po ustaniu tytułu ubezpieczenia nie przysługuje za okres po ustaniu tytułu ubezpieczenia chorobowego, jeżeli osoba niezdolna do pracy kontynuuje działalność zarobkową lub podjęła działalność zarobkową stanowiącą tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającą prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby.

Oznacza to, że przyczyną wyłączającą prawo do zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia jest kontynuowanie lub podjęcie działalności zarobkowej, ale tylko takiej działalności zarobkowej, która stanowi tytuł do objęcia obowiązkowo lub dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym. W związku z tym, jeżeli po ustaniu tytułu ubezpieczenia dojdzie do kontynuowania lub podjęcia działalności zarobkowej, to - zależnie od jej rodzaju – stanowi to tytuł do objęcia ubezpieczeniem chorobowym. Wówczas zdarzenie ubezpieczeniowe (zachorowanie) będzie już pozostawać w związku z nowym tytułem ubezpieczenia, a prawo do zasiłku przewidzianego w art. 7 ustawy zasiłkowej, jako "słabsze" od prawa do innych świadczeń, mających tytuł zakotwiczony w ubezpieczeniu, odpadnie wobec braku potrzeby wprowadzenia tej szczególnej ochrony (por. uchwała SN z dnia 30 sierpnia 2001 roku, III ZP 11/01, OSNP

2002, nr 1, poz. 18; Biul. SN 2001, nr 8, s. 3; OSNP-wkł. 2001, nr 20, poz. 2, Prok. i Pr. 2002, nr 1, s. 44; Wokanda 2002, nr 2, s. 17; OSP 2002, z. 12, poz. 151).

W tej sytuacji nie ma wątpliwości, iż wypłata zasiłku chorobowego po ustaniu tytułu ubezpieczenia byłaby sprzeczna z ratio legis wskazanej regulacji prawnej, która sprowadza się do dostarczenia środków utrzymania byłemu ubezpieczonemu, który z powodu ustania pracy zarobkowej traci dotychczasowe dochody, a któremu choroba przeszkodziła w znalezieniu i podjęciu nowej pracy zarobkowej, a tym samym nowego źródła dochodów. Zatem prawo do zasiłku jest wyłączone, gdy osoba niezdolna do pracy ma inne źródło dochodu.

Sąd Okręgowy rozpoznający przedmiotową apelację podziela pogląd Sądu Najwyższego wyrażony w wyroku z dnia 28 maja 2013 r. (I UK 626/12), zgodnie z którym kontynuacja umowy zlecenia po rozwiązaniu stosunku pracy stanowi negatywną przesłankę przysługiwania zasiłku chorobowego za okres po ustaniu stosunku pracy jako tytułu ubezpieczenia chorobowego, o której mowa w cytowanym art. 13 ust. 1 pkt 2.

W świetle powyższego niewątpliwie istniejący między wnioskodawcą a jego zleceniodawcą - z firmą (...) stosunek prawny w postaci umowy zlecenia nadal istniejącej po dniu 31 stycznia 2021 po ustaniu obowiązkowego ubezpieczenia chorobowego z tytułu stosunku pracy stanowi działalność zarobkową w rozumieniu przepisu art. 13 ust. 1 pkt 2 cytowanej ustawy.

W ocenie Sądu Okręgowego treść art. 13 ww. ustawy nie daje także podstaw do przyjęcia, że kontynuowanie działalności zarobkowej, o której mowa w tym przepisie, będącej tytułem do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym, pozbawia osobę zainteresowaną zasiłku chorobowego tylko za okres, w ciągu którego aktualizuje się przesłanka opisana w art. 13 ust. 1 pkt 2 ww. ustawy. Cytowany przepis art. 13 ust. 1 pkt 2 powinien być interpretowany jedynie w ten sposób, że wskutek kontynuowania działalności będącej tytułem do objęcia dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym przez osobę uprawnioną do zasiłku chorobowego po ustaniu ubezpieczenia chorobowego w okolicznościach opisanych w art. 7 ustawy, zasiłek chorobowy nie przysługuje za cały okres niezdolności do pracy po ustaniu ubezpieczenia, bez względu na czas trwania negatywnej przesłanki.

Mając powyższe na uwadze, uznać należy, że ubezpieczonemu nie przysługiwał zasiłek chorobowy w okresie przypadającym po ustaniu tytułu ubezpieczenia wynikającego ze stosunku pracy, czyli od dnia 1 lutego 2021 r., ponieważ w dacie tej potencjalnie dysponował tytułem dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego (w oparciu o umowę zlecenia). Wykonywanie umowy zlecenia daje bowiem podstawę do objęcia dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym. Nie ma przy tym znaczenia, że ubezpieczony nie złożył wniosku o objęcie go dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym z tytułu umowy zlecenia. Znaczenie w tym przypadku ma bowiem jedynie istnienie po stronie ubezpieczonej prawnie zagwarantowanej możliwości wystąpienia z takim wnioskiem.

Nieistotną jest także kwestia, podnoszona w apelacji, iż zaraz po ustaniu obowiązkowego tytułu ubezpieczenia wnioskodawca z racji niezdolności do pracy faktycznie nie realizował umowy zlecenia. Skarżący powołując się na treść wyroku Sądu Najwyższego z dnia 4 czerwca 2012 r. (I UK 13/12) wskazał, że regulacja art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej pozbawia ubezpieczonego prawa do zasiłku chorobowego jedynie za taki okres po ustaniu zatrudnienia, w którym osoba zainteresowana rzeczywiście kontynuuje (podejmuje) wykonywanie działalności zarobkowej stanowiącej tytuł objęcia jej obowiązkowym lub dobrowolnym ubezpieczeniem chorobowym albo zapewniającej prawo do świadczeń za okres niezdolności do pracy z powodu choroby, a sporna regulacja nie pozbawia zatem osoby zainteresowanej prawa do świadczeń zasiłkowych za okres po ustaniu zatrudnienia, w którym nie występują już okoliczności, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy zasiłkowej.

Odnosząc się do powyższego wskazać należy, iż wyrok z dnia 4 czerwca 2012 r. został co prawda wydany na kanwie art. 13 ust. 1 pkt 2, jednakże dotyczy on interpretacji tego przepisu w kontekście kontynuacji działalności zarobkowej w postaci faktycznego prowadzenia działalności gospodarczej na gruncie utrwalonego orzecznictwa SN dotyczącego podlegania ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej (zwłaszcza kwestii obalenia domniemania wynikającego z zarejestrowania działalności celem wykazania, iż faktycznie działalności gospodarczej nie prowadzono). W niniejszej sprawie zaś miało miejsce i nie było iluzoryczne podjęcie

faktycznego wykonywania umowy zlecenia przed zaistnieniem ryzyka powodującego wypłatę zasiłku. Wskazany wyrok nie przystaje zatem do okoliczności niniejszej sprawy.

Tym samym jedyny zarzut apelacyjny okazał się w całości bezzasadny.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację.

J.L.